מסכת נדרים דף ט.

- **משנה, גמרא**

הך מתניתין נמי פירושא דידות היא, ומפרשינן בגמרא דהכי קאמר:	
כנדרי רשעים נדר בנזיר	**דאם אמר כנדרי רשעים הריני,** **והיה נזיר עובר** לפניו, הרי הוא נזיר (שבלא זה, אימא דהריני בתענית קאמר),
ובקרבן	**וכן אם אמר כנדרי רשעים עלי,** חייב קרבן, ומסתברא נמי דדוקא כשהיתה **בהמה מונחת לפניו**
ובשבועה	**וכן נמי אם אמר כנדרי רשעים הימנו שלא אוכל,** והיה **ככר מונח לפניו,** הרי הוא בשבועה שלא יאכלנו, וקמ"ל דהוי יד והוי שבועה אע"ג דלא מפיק שבועה מפומיה
ומיחייב בכל הני כי אמר כנדרי רשעים, שהרי הרשעים דרכן לידור בכל אלו, ומפני שאין ראוי לעשות כן, קרי להו נדרי רשעים, שהרי רשעים הם לאותו דבר	
כנדרי כשרים, **לא אמר כלום**	**דאע"ג** דאמר הריני, עלי, הימנו, והיה נזיר או בהמה או ככר לפניו, לא אמר כלום, **שהרי אין הכשרים נודרים,** שאין רשאין לעשות כן,
וה"ה נמי אם אמר **כנדבת רשעים עלי, לא אמר כלום,** לפי שאין רשעים נודבים, שאם הם נודבים, אינם רשעים לאותו דבר	
כנדבותן (של כשרים), **נדר בננזיר ובקרבן**	**שהרי הכשרים מתנדבין הם בקרבן ובנזירות,** הלכך כי אמר הריני, והיה נזיר עובר לפניו, הרי הוא נזיר, וכי אמר עלי, ובהמה מונחת לפניו, הרי הוא קרבן נדבה, ובגמרא מסיק **דתני "נדב"** ולא נדר
אבל בשבועה לא מיחייב אפילו היה ככר מונח לפניו ואמר הימנו שלא אוכל, **לפי שאין הכשרים נשבעין לעולם,**	
ואע"ג דאמרינן לעיל דלזרוזי נפשייהו נשבעים לדבר מצוה, ההיא שבועה לא מיקרי נדבה, שהרי כבר הם מחוייבים לקיים את המצוה	
ואיכא למידק הרי נדבה אינה אלא באמר הרי זו, ונדר בהרי עלי, **וחילוק זה ליתיה אלא בנדרים דקרבנות,** **אבל בנזירות מאי נדר ומאי נדבה שייכי ביה,** הרי אינו אלא בענין אחד,	
וי"ל דנדר פירושו שאינו בא לגמרי בנדבת הלב, **ונדבה פירושו מה שהאדם נודר ביותר בנדבת נפשו,** ושמעשיו יותר רצויים,	**ומשום הכי** אמרינן דנדר הוא הרי עלי, לפי שאינו מתנדב לגמרי, כיון שלא הפרישו עכשיו, ונדבה הוא באומר הרי זו, לפי שמתנדב נדרו יותר רצוי,
וכיון שזה הוא פירושם של נדר ונדבה, **אף בנזיר,** אע"פ שאין הנדר של נזירות אלא בענין אחד, **מי שהכוונה שלו רצויה יותר, קרוי נזירותו נדבה,** **ומי שאינה רצויה כל כך, קרוי נזירות נדר, והרשעים כשנודרים** בנזיר, **אין כונתם רצויה לגמרי,** **אבל הכשרים, מתוך שכונתם שלמה ורצויה,** ואין בנזירותם שום נדנוד עבירה, קרוי נזירותם **נדבה,** והיינו דאמרינן בגמרא גבי נדבה דנזירות משכחת לה כשמעון הצדיק	
** **אבל אם אמר "הימנו" לחוד, לא אמר כלום,** שדלמא הימנו דאכילנא קאמר, והוו להו ידים שאין מוכיחות, וס"ל לשמואל דלא הויין ידים	

מסכת נדרים דף ט.

- **ר"ן ד"ה כשהיה נזיר עובר לפניו**

כנדרי רשעים הריני....	ר"ן בשם רבותיו	ר"ן - "ונראה בעיני"
באומר "כנדרי רשעים הריני", ונזיר עובר לפניו	הוי נזיר	הוי נזיר
באומר "אהא" לחודיה, ונזיר עובר לפניו	הוי נזיר	הוי נזיר
באומר "הריני" לחודיה, ונזיר עובר לפניו	**לא אמר כלום**	**הוי נזיר**
מאי טעמא?	**ד"אהא" לישנא מעליא ומהני, אבל "הריני"**, אי לאו דאמר "כנדרי רשעים הריני", **לא משמע** דאמר מידי (וכתב הר"ן דאינו נראה בעיניו)	"**הריני**" **לא גרע מ"אהא"**, **אלא מתניתין**, **משום דאתא לאשמועינן** דאי אמר "**כנדרי כשרים** הריני", אפילו בנזיר עובר לפניו, **לא מהני**, **נקט רישא** "**כנדרי רשעים**", אבל אה"נ **הוי נזיר** באומר "הריני" לחוד, ונזיר עובר לפניו

- **הקדמה לקושית הגמרא מאן תנא...**

	"**את אשר תדור שלם**"	"**טוב אשר לא תדור**,	"**משתדור ולא תשלם**"
רבי מאיר	נודר ומשלם	**אשר לא תדור** הוא **יותר טוב** מנודר ומשלם דכתיב לעיל מיניה	וקא יהיב טעמא, שמא תשכח ולא תשלם, ולפיכך טוב אשר לא תדור כלל
רבי יהודה	**את אשר תדור שלם**, וזו היא **מדה משובחת**	אבל טוב אשר לא תדור, משתדור ולא תשלם, דלא תהא סבור שבשעת נדרך אתה מוסיף זכות, ואח"כ אם שכחת או נאנסת, לא הפסדת את שכרך, שאינו כן, שאין השכר בשעת הנדר, אלא בשעת התשלומים	

- **בענין מחלוקת רבי מאיר ורבי יהודה...**

	(1) **לכתחילה**	(2) **בדעיבד**	(3) **אין לעשות**
רבי מאיר	לא תדור כלום	נודר ומשלם	נודר ואינו משלם
רבי יהודה	נודר ומשלם	לא תדור כלום	נודר ואינו משלם

מסכת נדרים דף ט

- **מאן תנא...**

מאן תנא דשאני ליה בין נדר לנדבה, דאמר דכשרים מתנדבין, ואינן נודרין,	
דהא במחלוקת רבי מאיר ורבי יהודה, **משמע לן השתא** דלא שני בין נדר לנדבה, דאי לא, לאשמועינן קרא דטוב מכולן נודב ומשלם, וא"כ קשה ממה נפשך, מאן תנא דמשנתנו,	
דלר' מאיר דטוב אשר לא תדור, לכאורה ה"ה בנדבה, דטוב אשר לא נדב, ואמאי **נדבות** כשרים מהני,	**ולר' יהודה** דטוב לידור ולשלם, אמאי לא מהני **נדרי** כשרים?

- **אפילו תימא רבי מאיר...**

לעולם משנתנו רבי מאיר, ונדבה שייך לכשרין, ולכן יש נדבי כשרים בנזיר ובקרבן,	
וכי קאמר רבי מאיר שטוב מכולן אשר לא תדור, **בנדר קתני, דקרא לא איירי אלא בנדרים,** ולא בנדבה, ולכן אמר ר"מ דטוב בנדרים אשר לא תדור כלל, **אבל אה"נ לר"מ נדבות מדה משובחת היא,** ושייך בה לשון כנדבי כשרים	
קושית הגמרא - והא קתני "כנדבותם **נדר** בנזיר ובקרבן", דמשמע דכשרים עושין **נדרים** ושלא כר"מ?	תירוץ הגמרא - הגירסא נכונה היא "כנדבותם **נדב** בנזיר ובקרבן", דכשרים עושין **נדבות** ולא נדרים

- **מאי שנא...**

מאי שנא נודר דלא, דלמא אתי בה לידי תקלה,	
נדבה נמי לא, דלמא אתי בה לידי תקלה, דאע"ג דאמר הרי זו, דלמא פשע **ומאחר להביא יותר משלש רגלים?**	
תירוץ הגמרא - כהלל הזקן, דתניא אמרו עליו על הלל הזקן שלא מעל אדם בעולתו כל ימיו, **שמביאה כשהיא חולין לפתח העזרה,** **ומקדישה** וסומך עליה ושוחטה,	**ולכן** אם אמר על בהמה המונחת בפתח העזרה "כנדבת כשרים", נדב בקרבן, **שהרי כשרים מביאין בהמתן לפתח העזרה,** ומקדישין אותה כדרך שהיה נוהג הלל הזקן

מסכת נדרים דף ט:

- **הניחא נדבה דקרבנות...**

קושית הגמרא - הניחא נדבה דקרבנות בפתח העזרה,
נדבה דנזירות מאי איכא למימר, האיך כשרים מתנדבין נזירות, והא אית לה למיחש דלמא אתי לידי תקלה?
תירוץ הגמרא - כשמעון הצדיק, דכל שנדר מתוך ענין זה כל כך כוונתו רצויה, ליכא למיחש לבא לידי תקלה,
דתניא, אמר שמעון הצדיק, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא ** **אלא אחד,**
פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי, וקווצותיו סדורות לו תלתלים,
אמרתי לו, בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה,
אמר לי, רועה הייתי לאבא בעירי, הלכתי למלאות מים מן המעיין, ונסתכלתי בבבואה שלי, ופחת עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם לילך אחר מראה עיני, אמרתי לו, רשע, למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה, העבודה שאגלחך לשמים,
מיד עמדתי, ונשקתיו על ראשו, **אמרתי לו** בני כמוך ירבו נוזרי נזירות בישראל, עליך הכתוב אומר "איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'", שנזירותו לשם שמים
** **אשם נזיר טמא,** שהתחיל למנות ונטמא במת, שסותר מנינו, ומביא קרבן ומונה כתחלה

- **מתקיף לה רב מני...**

<u>מתקיף לה רב מני</u>, מאי שנא אשם נזיר טמא דלא אכל שמעון הצדיק, דאתי על חטא שנטמא,	
כל אשמות נמי לא ליכול דעל חטא אתו?	
<u>א"ל ר' יונה</u>, היינו טעמא, כשהן תוהין, שהן מתרטין על מעשיהן הרעים, נוזרין, **וכשהן מטמאין ורבין עליהן ימי נזירות,** שמתחלה לא נתכוונו אלא לשלשים יום, **מתחרטין בהן, ונמצאו מביאין חולין בעזרה,**	
ולאו דוקא חולין בעזרה, שכל זמן שלא התירן חכם, נזירותן קיימת, וקרבנותיהן חובה עליהן, **אלא כעין חולין קאמר,** שמתוך שאין כוונתן רצויה, אף קרבנותיהן אינן רצויין, **אבל בהך גברא שבא מן הדרום ליכא למיחש להכי, שכיון שהיתה כוונתו כל כך רצויה בתחלה, אנן סהדי שלא נתחרט**	
<u>קושית הגמרא על ר' יונה</u> **א"כ אמאי אכל שמעון הצדיק** **מקרבנות של נזיר טהור,** הא יש לחשוש שמתחרט, וקרבנותיו אינן רצויין?	**<u>תירוץ הגמרא</u> אין לחשוש לזה, שקודם שקבל עליו נזירותו,** **אמד את עצמו כמה ימי נזירות באפשרותו לקבל,** ולכן אין לחשוש שמתחרט וקרבנותו אינה רצויה, ודוקא בנזיר טמא שמתופסים עליו ימי נזירות, יש חשש שמתחרט

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.